

дослідження впливу дистанційного навчання на психоемоційний стан добувачів вищої освіти та вивчення трансформацій поведінкових і повсякденних соціальних практик усіх учасників освітнього процесу.

Список використаних джерел

1. Звіти за результатами соціологічних досліджень. Інститут соціологічних досліджень KNEU. URL: https://kneu.edu.ua/ua/science_kneu/ndi/inst_sociology/novv12/

Богдан ПРИЛУЦЬКИЙ,

Марія СИРОТЕНКО.

«Фінанси, банківська справа та страхування», 3 курс

Науковий керівник: Ріппа С.П.

д.е.н., професор кафедри
інформаційних систем в економіці

ЦИФРОВІЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ ЯК МАЙБУТНЄ УКРАЇНСЬКОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

Пандемія на COVID-19, з початку якої минуло вже два роки, охопила всі сфери життя людини, зокрема освіту та навчання. Бізнес в Україні вже почав одужувати від шоку і готовий працювати за новими форматами та правилами, а що ж ми можемо сказати про українську освіту? Ми проаналізували, які зміни пандемія внесла в навчання українських дітей та молоді.

Актуальність цієї теми полягає у тому, що в березні 2020 року вся країна була закрита на локдаун, будь-які процеси в країні призупинилися, зокрема і навчальні. Через це багато школярів та студентів не мали можливості навчатися, оскільки не вищі навчальні заклади, а тим паче школи, не були підготовлені до такого явища як дистанційна освіта. Тому Міністерство

соціальної політики України розробило документ на виконання пункту 5 постанови Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2020 р. № 1278 „Про запровадження експериментального проекту з реалізації функціоналів першої черги Єдиної інформаційної системи соціальної сфери”. Ми вважаємо, що Положення про Єдину інформаційну систему соціальної сфери є важливим кроком на шляху практичної реалізації Стратегії цифрової трансформації соціальної сфери.

Положення про систему окреслює всі аспекти створення та функціонування єдиного інформаційного середовища у соціальній сфері. Зокрема, визначено структуру, функціонал та джерела наповнення відомостями та даними системи, регламентовано порядок її адміністрування, інформаційної взаємодії з іншими державними інформаційними системами та реєстрами. Врегульовано питання захисту інформації, насамперед, персональних даних, а також питання захисту інтересів держави в процесі створення та функціонування системи.

Таким чином створюється належне правове підґрунтя для забезпечення процесу цифровізації соціальної сфери.

Основними напрямками впровадження Єдиної інформаційної системи соціальної сфери є:

- створення в Україні Єдиного соціального реєстру, в якому зібрана інформація про всіх отримувачів соціальних виплат, пільг та будь-яких інших видів соціальної підтримки.
- Завдяки Реєстру практично унеможливлюються будь-які зловживання при наданні громадянам соціального захисту, соціальні видатки держави стають цілком прозорими і контрольованими. Це забезпечать централізовані інформаційні підсистеми „Соціальний бюджет” та „Соціальне казначейство”, які також створюються в рамках системи;
- повна автоматизація усіх ділових процесів, пов’язаних із наданням будь-яких видів соціальної підтримки. Це означає, що

у соціальній сфері не лишається місця помилкам через так званий „людський фактор” та нівелюються корупційні ризики.

Крім того, система дозволить перехід соціальної сфери на електронний документообіг. У цифровий формат будуть переведені усі наявні паперові документи, що використовуються для надання соціального захисту. Для цього в системі створюється спеціальна підсистема ретроконверсії, завдяки якій в електронну форму будуть переведені архіви соціальних інституцій.

І мабуть, найголовніше – значне спрощення і скорочення у часі процесу одержання соціальних виплат та послуг для громадян. При цьому можна буде вирішити усі пов’язані із цим питання, навіть не виходячи з дому [1].

Поруч з питанням правової регламентації цифровізації у галузі соціальної безпеки доречно зауважити про те, що сьогодні в Україні кількість цифрових послуг розширюється з кожним днем, але можливості скористатися ними є не скрізь. А поліпшення ситуації з інтернет-мережами в Україні дозволить більшій кількості населення використовувати електронні можливості, що збільшить попит та конкуренцію в цифровій економіці. З цього «випливає», що на даному етапі розвитку цифровізації, правове забезпечення соціальної трансформації на основі використання цифрових технологій є критично необхідним. Для реалізації даної мети і був створен національний проект «Цифровізація соціальної сфери».

Цей законопроект має на меті багато цілей. Одна з них-це скорочення витрат у соціальній сфері, а також на надання послуг. Запровадження Єдиної інформаційної системи соціальної сфери (ЄІССС) на території всієї країни приведе до скорочення адміністративних видатків у соціальній сфері на понад 6 млрд. грн. на рік, а запровадження електронних послуг зекономить ще не менше 5 млрд. грн. на рік. На думку заступника міністра соціальної політики з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації Валерія Бушкова: «ЄІССС забезпечить повну верифікацію соціальних виплат, дозволить уникнути існування “двійників” і “мертвих душ” у централізованій системі шляхом здійснення перевірки достовірності даних, поданих заявником

ще на стадії опрацювання заяви, тобто до прийняття рішення щодо призначення соціальних виплат».

Валерій Бушков також поінформував, що запровадження ЄІССС по всій країні забезпечить прозорий контроль та можливість моніторингу в режимі онлайн понад 700 млрд. грн. річних видатків бюджету на соціальний захист населення [2].

Незважаючи на ці урядові наміри, у соціальній сфері накопичилися такі основні проблеми:

1. Ускладнений доступ громадян до отримання соціальної підтримки, зокрема через корупційні прояви. Одна і та сама людина з питання одержання різних видів соціальної підтримки має звертатися до відповідних органів і, як правило, особисто – Пенсійний фонд, Центр зайнятості, Фонд соціального захисту інвалідів, Фонд соцстраху, місцеві органи соціального захисту. Передання звернень для розгляду до бек-офісів (часто на паперових носіях). Можливість дистанційного звернення відсутня або обмежена. Використання платформи «Дія» неможливе.

2. Відсутність належного інформування громадян про їхні соціальні права та їх реалізацію, зокрема регулярного інформування про надання соціальних виплат, інших видів соціальної підтримки.

3. Складні та непрозорі процедури розподілу та здійснення соціальних видатків.

4. Роздутий бюрократичний апарат, значні адміністративні видатки. Зокрема, річні соціальні видатки становлять 860 млрд грн, одержувачами різних видів соціальної підтримки (пенсії, субсидії, допомоги, соціальні послуги) є майже 20 млн громадян; адміністрування соціальної сфери складається з понад 70 ділових процесів, котрі здійснюють 60 тис. працівників, а видатки на адміністрування становлять понад 13 млрд грн на рік.

5. Величезний паперовий документообіг і величезні паперові архіви.

6. Відсутність можливості контролю операційних процесів у соціальній сфері.

7. Слабка, недостатня, часткова інтеграція інформаційних систем соціальної сфери з іншими державними інформаційними ресурсами [8, с. 6].

За допомогою ЄІССС мають адмініструватися різноманітні види державної соціальної підтримки, зокрема вона має забезпечувати: • взаємодію інформаційних ресурсів соціальної сфери та їхню інтеграцію з іншими державними інформаційними ресурсами, зокрема державними реєстрами; • усунення дублювання процесів і функцій інституцій соціального захисту, зокрема шляхом централізації цих процесів і функцій; • стандартизацію та автоматизацію звернень громадян у соціальній сфері, їх централізований моніторинг, а також перехід інституцій соціального захисту на електронний документообіг; • підвищення продуктивності та якості обслуговування в соціальній сфері, можливість надання послуг у цій сфері на умовах аутсорсингу; • постійний автоматизований моніторинг і контроль усіх фінансових потоків у соціальній сфері; • надійний захист інформації, насамперед персональних даних громадян; • підвищення рівня довіри населення до інституцій соціального захисту [3].

Організаційно-правові заходи передбачають створення ЄІССС протягом півтора-двох років. Головними результатами цифрової трансформації соціальної сфери мають стати: 1. Зручний і доступний соціальний сервіс для громадян, подолання корупції у соціальній сфері: • можливість одержати будь-яку соціальну виплату (послугу) за кілька хвилин; • можливість одержати будь-яку соціальну виплату (послугу) у смартфоні, не виходячи з дому; • інформування громадян про їхні соціальні права та належний захист цих прав, зокрема від свавілля чиновників. 2. Оптимізація соціальних видатків держави, зокрема завдяки: • упорядкуванню планування та здійсненню соціальних виплат і верифікації їх одержувачів; • скороченню щонайменше удвічі адміністративних видатків на утримання бюрократичного апарату в соціальній сфері; • повному переходу на електронний документообіг у

соціальній сфері; • прозорому розподілу та контролю соціальних видатків держави [3].

Підсумовуючи, слід зазначити, що цифрова трансформація соціальної сфери стала одним з визначальних напрямів державної цифрової стратегії, спрямованої на формування ефективної сервісної цифрової держави. Парламентом та урядом прийняті необхідні законодавчі акти, які відкрили шлях до реалізації цієї амбітної мети, а саме функціонування інституцій соціального захисту, надання послуг соціального характеру, фінансової стабільності соціальної сфери, підвищення її прозорості та оптимізації адміністративних видатків. Такий підхід нарешті надасть можливість досягти адресності державної соціальної підтримки та допомоги, мінімізувати корупційні прояви, зловживання та інші негативні явища, притаманні цій сфері протягом десятиріч. Діджиталізація також вирішує ще одне важливе завдання – суттєве поліпшення соціальних сервісів для громадян незалежно від їхнього місця проживання. Однак для реалізації цієї мети слід докласти чималих зусиль, зокрема в частині розвитку інституцій соціальної сфери базового рівня, у новоутворених територіальних громадах зі слабкою інфраструктурою. Паралельно слід суттєво підвищувати цифрову грамотність населення, яка, за першим в Україні дослідженням Мінцифри, є такою: 53% українців не мають базового рівня цифрових навичок, з них 15,1% віком 60-70 років не володіють цифровими навичками взагалі [3]. Перспективи подальших наукових розвідок мають бути зосереджені на проблематиці соціальних послуг, що надаються онлайн і механізмах покращення їх ефективності, якості та своєчасності.

Список використаних джерел

1. Цифровізація соціальної сфери - національний проєкт для покращення якості надання соціальної підтримки громадянам. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/cifrovizaciya-socialnoyi-sferi-nacionalnij-proekt->

dlya-pokrashchennya-yakosti-nadannya-socialnoyi-pidtrimki-gromadyanam (дата звернення: 26.02.22).

2. Журнал «Укрінформ». URL:<https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3323305-ekonomia-11-milardiv-soricno-v-ukraini-diatime-edina-informacijna-sistema-socialnoi-sferi.html> (дата звернення: 26.02.22).

3. Стаття «СТРАТЕГІЧНІ АСПЕКТИ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ». URL:[http://ird.gov.ua/sep/sep20211\(147\)/sep20211\(147\)_027_MalynovskyV.pdf](http://ird.gov.ua/sep/sep20211(147)/sep20211(147)_027_MalynovskyV.pdf) (дата звернення: 26.02.22)

3.3. Академічна доброчесність у цифровому освітньому середовищі

Лідія ГЛАДЧЕНКО, к.е.н., доцент,

Алла СЛАВКОВА, к.е.н., доцент
кафедра фінансів імені Віктора Федосова

АКАДЕМІЧНЕ ПИСЬМО В КУЛЬТУРІ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Академічній доброчесності останнім часом приділяється все більше уваги як з боку науковців і науково-педагогічних працівників, так і здобувачів освіти. Поняття академічної доброчесності слід розглядати в комплексі як поєднання «етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень» [1, п. 1 ст. 42].

Для здобувачів освіти академічна доброчесність проявляється у самостійному виконанні навчальних завдань, завдань поточного та